

ORGULJAS DENIS MOLDOVAN

vineri, 14 februarie 2020

Orgulje su najve i i jedno od najsloženijih glazbala s tipkama.

Svrstavaju se u puha ka glazbala te imaju, ovisno o veli in, od jedne do ak pet ili šest klavijatura po kojima se svira rukama (manuali) i klavijaturu na kojoj se svira nogama (pedal).

Upotrebljavaju se poglavito u crkvenoj glazbi kod katolika i protestanata, a sude i po ovome, kantorski zanat svrstava se me u najrije im zanatima u našoj državi.

Zbog svoje veli ine, orgulje su smještene na koru crkve, iznad ulaza, nasuprot oltaru. Radi toga orguljaša ne vidimo i možda zbog toga prirodnije nam je re i da su orgulje svirale, a ne orguljaš.

Klokoti anin Denis Moldovan je jedan od „skrivenih“ umjetnika što upravlja tim složenim instrumentom, koji e nam se razotkriti u sljede em intervjuu.

„Orgulje su mi bile familijalna pojava, jer sam rastao uz njih. Moj tata je kantor u našem selu Klokoti u, pa ih mi je on najprije pokazao. Kasnije, kada sam ispunio šest godina, po eo me polako u iti svirati na njima. Sje am se da je moj prvi nastup pred narodom bio nakon godine dana, u našem domu kulture, na jednom boži nom školskom programu. Svirao sam tada tri boži ne pjesme na elkti nim orguljama.

Kasnije sam u Klokoti u svirao i u mjesnoj crkvi, gdje sam esto vježbao i ak svirao na misama, tada kada je moj tata bio na odmoru. Rado se sje am da sam tamo odsvirao i jednu svoju improviziranu skladbu tijekom posjeta hrvatskog predsjednika Josipovi a. Tu sam skladbu priredio posebno za taj doga aj.

Osnovnu školu završio sam u Klokoti u. Dalje sam nastavio u katoli koj gimnaziji Gerhardinum, u Temišvaru, gdje sam položio ispit 2006. godine. Tu sam pjevao cijeli jedan semestar u školskom zboru, a po etkom drugog semestra, tadašnji ravnatelj škole mi je rekao da moram svirati orgulje. Onda sam ja pratio taj zbor svugdje gdje smo održavali koncerte, a koncertirali smo i u Austriji, Švicarskoj i Njema koj. To je bio period kada sam po eo ozbiljnije svirati. Istovremeno sam privatno vježbao s orguljašem katoli ke katedrale u Temišvaru, Robertom Bajkalem, kojemu želim zahvaliti jer mi je uvijek pružio podršku.

Odlu io sam dalje studirati orgulje na Muzi koj akademiji u Temišvaru. Pripremao sam se za to itavu jednu godinu uz pomo jednog profesora s tog fakulteta, Feliciana Ro_cae. On me je primjetio još za vrijeme kada sam bio u enik u Gerhardinumu. A kako to nije muzi ka gimnazija, ve teološka, spremao me je i dao mi je sve potrebne materijale kako bih donekle nadoknadio znanje što bi mi pružila jedna muzi ka škola. Naravno, poslije toga, šest godina, koliko su trajale studije, radili smo zajedno, otkrivao mi je tajne orgulja i bio uz mene svo to vrijeme. Bio je to period ogromnog rada, ali i jako lijepih iskustava.

Kao student, etiri godine za vrijeme fakulteta i dvije za vrijeme mastera, pomagao sam glavnog orguljaša iz Temišvarske katoli ke katedrale i to mi je prijalo. Mogao sam tamo i vježbati ali i održavati koncerete zajedno s mojim kolegama s fakulteta. Održavali smo nešto manjih koncerata i na fakultetu, jer smo i tamo imali orgulje, svirali smo i u drugim katoli kim crkvama kao što je Millenium, ali i u adventisti kim i reformatskim crkvama. Uglavnom svugdje gdje je bilo orgulja, tamo smo koncertirali.

Nakon završetka studija, sve enik crkve svete Ekaterine iz Temišvara, koji je ujedno i vikar Temišvarske biskupije, predložio mi je da se zaposlim kao orguljaš u ovoj crkvi, jer baš u to doba je bilo slobodno mjesto. Znao me je otprije jer sam za studentske dane svirao u temišvarskoj katoli koj katedrali, pa mi je to bila najbolja preporuka za zapošljanje.

Mislim da je u svemu ovome Božja ruka jer naša obitelj odavna ve služi crkvu. Moj stari djed prihvatio se ove djelatnosti 1945. godine. U po etku je radio besplatno, jedini prihod bile su mu jabuke, orasi ili što god drugo što su vjernici u tom vremenu znali po astiti. Nešto kasnije je za ovaj posao po eo dobivati redovitu pla u. Moja je baka tako er bila crkveni zaposlenik, tata mi je od 1991. godine postao crkveni orguljaš i vidim da sam i ja ostao uz crkvu.

Istina, nisam ostao u selu, ali, tko zna, možda u se za par godina vratiti.

O nastupima i koncertima...

Iako sam zaposlen u crkvi Sveta Ekaterina u Temišvaru, esto puta održavam koncerti u crkvi Millenium, zato što ima najve e orgulje u gradu i u najboljem su stanju. I u mojoj crkvi imamo dobro orgulje, ali su trenutno u popravku. One su bile izgra ene 1896. godine od slavnog banatskog graditelja orgulja Leopolda Wegensteina. Iste godine se održala jedna ekspozicija u Budimpešti, a naše su orgulje bile odnesene tamo i sviralo se pred kraljem. Uzela su prvo mjesto, zlato. Zato mi svi vele da sam sretan što imam takve znamenite orgulje. Ali, iako su otvorene i još uvijek se restauriraju, mogu svirati na njima. Funkcioniraju joj dva manuala od tri i pedaljer. Svaki dan pratim mise, od ponedjeljka do nedjelje. Mogu i vježbati na njima i ak se mogu održavati i koncerti. Nešto manji, ali... Baš sam prošle godine organizirao jedan karitativni koncert i bilo mi je draga što se crkva napunila ljudima. U listopadu bio sam s rekaškim zborom Laudate Domini u Zagrebu. Upoznali smo se tek ove godine, negdje u velja i, kada smo se u Temišvaru okupili kantori s više crkava, me u kojima je bio i Dan Pelics, orguljaš crkve u Rekašu i njegov brat, Cosmin Pelics, dirigent rekaškog zpora. Rekli su mi da e u jesen putovati sa zborom u Hrvatsku i pitali su me da li želim i ja do i s njima. Rado sam prihvatio. Tamo se održalo Meunarodni susret zborova i tamburaških sastava hrvatskih manjina. Pored nas su bili još zborovi iz Slovenije, Austrije i Maarske. Ja sam pjevao s njima u zboru, a na jednoj od pjesama pratio sam ih na orguljama.

Prošle godine, pri kraju studenoga mjeseca nastupao sam na jednom koncertu u katoli koj crkvi Svetog Trojstva u Ri ici. Pozvao sam kolege kantore da organiziramo koncert gdje da sviramo i crkvenu, i klasi nu glazbu. Odabrali smo Ri icu zato što naš kolega, Cristian Ro_oag , ionako je imao u planu da uprredi nešto sli no 22 studenoga, u ast svete Cecilije, zaštitnice glazbenika i pjesnika. Sedmorica nas smo se okupili tada i odsvirali.

Ja ina e rijetko idem preko godine doma.

Kao što znate, mi, koji radimo kod crkve, rijetko imamo slobodnih dana. Tako da za Boži , Uskrs ili Novu godinu, kada su svi slobodni i kada svi idu doma, gdje god da jesu po svijetu, mi radimo. Tata mi je nedavno rekao da

eš e dolaze doma ovi koji žive u Austriji nego ja, koji sam tu blizu u Temišvaru.

Ne mogu re i šta u raditi sutra ili gdje u biti. Kako nam je put napraven kakva e vremena do i nitko nezna. Neznam da li u krenuti negdje dalje, posti i nešto više ili da u se vratiti u rodno selo, gdje mi je lijepo i mirno. Najvažnije mi je da ja budem zadovoljan sa samim sobom!“

Daniel Lucacela